

Školský vzdelávací program druhá časť prvého stupňa základného štúdia
Nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie – ISCED 2B

Hudobný odbor

Zborový spev

1. ročník

(2 hodiny týždenne)

Názov predmetu	Zborový spev
Ročník	prvý
Učebný plán	č. 8
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 2B
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program ZUŠ v SR
Názov ŠkVP	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20, Michalovce, Iskrenie talentov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Spracoval	Mgr. Viera Džoganová
Koordinátor	Jozef Kolesár
Schválené	27. júna 2013

Charakteristika predmetu

Žiakov smerujeme k schopnosti samostatného štúdia, k prehĺbovaniu nadobudnutých vedomostí a schopností. Využívame náročnejšie hlasové cvičenia podporujúce rozsah a techniku spevu. Veľký dôraz kladieme na intonačnú čistotu a celkový výraz pri prednese skladby. Zvyšujeme technickú náročnosť skladieb a žiakov pripravujeme na nové pódiové skúsenosti – súťaže. Do repertoáru zaraďujeme úpravy ľudových a umelých piesní v štvorhlasnej úprave skladateľov. Spevákov vedieme k vedomému umeleckému zážitku pre vlastné obohatenie, ako aj obohatenie poslucháčov.

Zborový spev má všetky prednosti kolektívnej činnosti, najmä umožňuje deťom a mládeži interpretovať diela najrozmanitejších epoch, štýlov, žánrov, a tým prispieva k rozvoju ich hudobného cítenia a rozhl'adu.

Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecné ciele

Cieľom práce so žiakmi je rozvíjať ich tvorivé myslenie a emočnú inteligenciu, viesť žiakov k využívaniu adekvátnych výrazových prostriedkov podľa druhu a charakteru skladby, zvyšovať spevácku techniku, rozvíjať zmysel pre polyfónny spev.

- Nad'alej rozvíjať u žiaka záujem o hudbu.
- Upevňovať kreatívne myslenie.

- Pestovať zmysel pre dobro a krásu.
- Podporiť prirodzenú zvedavosť žiaka a záujem o nové zážitky.
- Rozvíjať estetické cítenie žiaka a schopnosť estetického zážitku.
- Prostredníctvom spevu ľudových piesní spoznávať hudobný materinský jazyk.
- Spoznávať a interpretovať skladby zahraničných autorov v cudzom jazyku.
- Pri vyučovacom procese používať metódy primerané schopnostiam, nadaniu a psychickej zrelosti žiaka.
- Podnietiť záujem o koncertné účinkovanie
- Rozvíjať tvorivé myslenie a emočnú inteligenciu.
- Podporovať a pestovať u žiaka vôľu, trpezlivosť, nadšenie pre hru a záujem o hudbu.
- Upevňovať povedomie národného a svetového kultúrneho dedičstva.
- Spolupracovať nielen so základnými školami v mieste pôsobenia, ale i s obcou, kultúrnymi centrami, umeleckými súbormi, atď.

Špecifické ciele

Kognitívne ciele

- Samostatne čítať pridelený notový part.
- Cieľavedome uplatňovať správne spevácke návyky.
- Zapamätať si, rozlíšiť a správne používať nové hudobné termíny.

Socio - afektívne ciele

- Rozvíjať hudobný cit.
- Formovať kladný vzťah k prostrediu v škole a v rodine, pozitívny vzťah k prírode a ku všetkým prejavom života.
- Kombinovať vhodne a nenásilne hudobné umenie s prvkami iných umení – výtvarné, tanečné, literárne.
- Vypestovať pozitívny vzťah k pódiovým skúsenostiam.
- Vypestovať potrebu zaoberať sa speváckym zborom.
- Naučiť žiakov vysporiadať sa s trémou.
- Akceptovať danú skladbu a prijať všetky požiadavky skladby (tempo, dynamiku, charakter).
- Adaptovať sa svojim prejavom k interpretácii skladby.

Psycho - motorické ciele

- Interpretovať jednohlasné, dvojhlasné, trojhlasné a štvorhlasné piesne na požadovanej úrovni.
- Rozvíjať sluchovú vnímavosť a harmonické cítenie.
- Zvyšovať technickú náročnosť interpretovaných piesní.
- Dosiahnuť dobrú intonačnú a rytmickú zladenosť.
- Rozvíjať vokálno-zborové návyky, ktoré sú potrebné pre plnohodnotnú interpretáciu hudobného diela.
- Dbať na zvukovú vyrovnanosť hlasov.
- Vedome sledovať vlastnú interpretáciu.

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Základné kľúčové kompetencie a spôsobilostí žiaka v 1. ročníku nižšieho sekundárneho vzdelávania rozvíjame nasledovne:

1. Sociálno-komunikačné spôsobilosti

Vo vyučovacom predmete využívame pre utváranie a rozvíjanie tejto kľúčovej kompetencie výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré smerujú k tomu, aby žiaci vedeli:

- Prispôbiť sa kolektívnym požiadavkám pre výkon spoločného interpretačného vyznenia.
- Pracovať na postupnom zlepšovaní sústredenia deti na spev.
- Vyjadriť slovné pocity a dojmy z vlastnej interpretácie a z počúvania iných piesní.
- Pracovať spoľahlivo.
- Využívať ústretovú komunikáciu – mimiku i gestikuláciu pri speve.
- Byť súčasťou kolektívu a cítiť zodpovednosť za spoločnú prácu.

2. Spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- Rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k tvorivosti.
- Uvedomele pracovať s rytmickým pôdorysom piesne.
- Rozvíjať priestorovú orientáciu na pódiu.
- Pri rozbore piesne využívať logiku.
- Objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k tvorivosti.

3. Spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie (digitálnych technológií)

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- Podporovať percepciu digitálnymi zdrojmi umeleckých diel, využívať digitálne spracovanie diel.
- Využívať a počúvať digitálne zdroje.

4. Spôsobilosť učiť sa

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- Rozvíjať vytrvalosť, iniciatívu a schopnosť učiť sa a získavať informácie.
- Hodnotiť informácie a využívať ich aj v medzi-predmetových vzťahoch.
- Analyzovať skladbu po stránke melodickú a rytmickú.
- Udržiavať si vytvorené správne návyky pri domácom cvičení.
- Spracovávať nadobudnuté informácie a využívať ich pri speve.
- Hodnotiť svoj pokrok, zlepšovať vytrvalosť a iniciatívu.

5. Spôsobilosť riešiť problémy

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- Aplikovať získané návyky pri nácviku nových skladieb.
- Vnímať, sledovať, rozoznávať a premýšľať o vzniknutých situáciách.
- Učiť sa byť empatický.
- Riešiť konflikty vo vzťahoch primeraným a chápaným spôsobom.
- Zvládať emócie pri vystúpení.

6. Osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- Uvedomovať si svoje silné a slabé stránky.
- Akceptovať svoje práva a povinnosti v škole i mimo nej.
- Mať zodpovednosť a schopnosť dodržiavať dohody.
- Rozvíjať empatiu voči svojmu okoliu a ochotu pomáhať.
- Aktívne chrániť svoje fyzické a duševné zdravie.

7. Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- Pomenovať druhy umenia, ich špecifické zákonitosti a vyjadrovacie prostriedky.
- Zlepšovať schopnosť tvoriť a prijímať umenie.
- Vyjadriť svoj názor i vkus.
- Rešpektovať vkus iných ľudí a dokázať vyjadriť svoj názor na daný problém.
- Zoznamovať sa s kultúrou iných národov a spoznávať ich jazyk.
- Ovládať základné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu).

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy, postupy a formy práce:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1. Základy spevu v zbore	<ul style="list-style-type: none">• slovná metóda• názorná metóda• praktická metóda• reproduktívna metóda	<ul style="list-style-type: none">• skupinová práca na vyučovacej hodine• domáca príprava na vyučovaciu hodinu
2. Hudobno-teoretické poznatky	<ul style="list-style-type: none">• analyticko –syntetická metóda• deduktívna metóda• informačno-receptívna	<ul style="list-style-type: none">• skupinová práca na vyučovacej hodine• domáca príprava na vyučovaciu hodinu

	<p>metóda</p> <ul style="list-style-type: none"> • problémový výklad 	
3. Hudobno-výrazové prostriedky	<ul style="list-style-type: none"> • reproduktívna metóda • heuristická metóda 	<ul style="list-style-type: none"> • počúvanie hudobných nahrávok a interpretácie učiteľom

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využívajú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
1. Základy spevu v zbere	<p>J. Potočár: Škola dirigovania. Mironov,...: Detský spevácky zbor. A. Dvořák: Moravské dvojspevy. E. Suchoň: Šesť slovenských ľudových piesní. E. Gálik, T. Ružičková: Zborník piesní a zborov. Z. Mikula: Aj, slama, slama P. Eben: Na našom sádke Morley: Pieseň mája I. Szeghy: Bolo to tak</p>	<p>- videotechnika, CD, DVD, - zvukové pomôcky - klavír</p>	<p>- ilustrácie - notový materiál</p>	- internet
2. Hudobno - teoretické poznatky	<p>J. Potočár: Škola dirigovania. Mironov,...: Detský spevácky zbor. A. Dvořák: Moravské dvojspevy. E. Suchoň: Šesť slovenských ľudových piesní. E. Gálik, T. Ružičková: Zborník piesní a zborov. Z. Mikula: Aj, slama,</p>	<p>- prehrávač - vzorový prednes učiteľa</p>	- ilustrácie	- knižnica

	<p>slama</p> <p>P. Eben: Na našem sádku</p> <p>Morley: Pieseň mája</p> <p>I. Szeghy: Bolo to tak</p>			
3. Hudobno-výrazové prostriedky	<p>J. Potočár: Škola dirigovania.</p> <p>Mironov,...: Detský spevácky zbor.</p> <p>A. Dvořák: Moravské dvojspevy.</p> <p>E. Suchoň: Šesť slovenských ľudových piesní.</p> <p>E. Gálik, T. Ružičková: Zborník piesní a zborov.</p> <p>Z. Mikula: Aj, slama, slama</p> <p>P. Eben: Na našem sádku</p> <p>Morley: Pieseň mája</p> <p>I. Szeghy: Bolo to tak</p>	<p>- videotechnika, CD, DVD</p> <p>- zvukové pomôcky</p>	- rekvizity	internet

Obsah vzdelávania

TEMATICKÝ CELOK	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	KRITÉRIA HODNOTENIA	METÓDY A PROSTRIEDKY HODNOTENIA
1. Základy spevu v zbere	<p>Učiť žiaka ovládať:</p> <ul style="list-style-type: none"> návyky teoretickej orientácie v zborovej partitúre poznanie dirigentských gest – nádyh, nástup, agogika, dynamika, fermáta, ukončenie správne návyky pri speve: pokojné a hlboké dýchanie bránicou, uvoľňovanie brady, správny postoj, držanie tela, mäkké tvorenie a nasadenie tónu, spev v strednej hlasovej polohe, brumendo (zvolené vokály v transpozíciách po poltónoch do výšky a hĺbky) tvorenie hlasu vo vyšších polohách s použitím hlasovej rezonancie intonácia: stupnicové postupy a opakované tóny v dur – molovom systéme, skoky nahor i nadol, myslené tóny, pamäťové tóny, chromatické tóny, tonálna intonácia (legato a staccato) terciové cvičenia, intervaly, 	<p>Žiak si má osvojiť:</p> <ul style="list-style-type: none"> zdokonalenie návykov teoretickej orientácie v zborovej partitúre – čítanie z listu správne reakcie na dirigentské gestá preukázať správne spevácke návyky a aplikovať zásady rozospievania zdokonalenie intonácie pomocou cvičení používanie správnych speváckych návykov venovať pozornosť dodržiavaniu hlasovej hygieny reprodukovanie intonačných cvičení správnym spôsobom aplikovanie hudobno-výrazových prostriedkov interpretáciu zborových skladieb vo viachlasnej úprave, polyfóniu, úpravy ľud. piesní, a´capella 	<p>Žiak zvládol:</p> <ul style="list-style-type: none"> základné návyky pri speve postoj držanie tela dýchanie tvorenie tónu uvedomelú prácu s celým hlasovým aparátom spev dvojhlasných, trojhlasných a štvorhlasných piesní intonačne čisto, rytmicky správne, s dynamikou a s využívaním hlasových registrov zreteľnosť a výslovnosť textu frázovanie a celkový výraz skladieb 	<ul style="list-style-type: none"> práca na vyučovacej hodine domáca úloha zameraná na precvičovanie základných speváckych návykov pochvala, povzbudenie, kritika autoevalvácia motivácia prostredníctvom úspešných žiackych vzorov triedna besiedka, interný koncert, kultúrne vystúpenie, verejný koncert, súťažné vystúpenia

	<ul style="list-style-type: none"> • akordy, harmonické útvary • dynamické cvičenia: precvičovanie jednotlivých dynamických stupňov, rozvoj dynamickej škály crescendo a decrescendo • hlasová hygiena – nespievať v hlasovej indispozícii, zvládnuť problémy v mutačnom období • hudobno-výrazové prostriedky: rytmus, tempo, dynamika, agogika, ozdoby, fermáta • rozvíjanie a používanie zbor. spev. návykov: zborové dýchanie, unisono, spev po partoch, tutti, spoločná dynamika, • interpretáciu viachlas. úpr. zbor. skladieb, polyfonické skladby, úpravy ľud. piesni, a'capella • dramaturgia: skladby rozmanitých období, žánrov, kompozičných techník, populárnej hudby v úprave pre zbor • vyjadrovanie charakteru zbor. skl. pomocou hudobno-výrazových prostriedkov • zosúladiť spev s gestami dirigenta 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretáciu skladieb rozmanitých období, žánrov, kompozičných techník, populárnej hudby • vyjadrovať charakter zborovej skladby pomocou hudobno-výrazových prostriedkov • preukázať návyky koncertných vystúpení • počúvať sa pri zborovej interpretácii • počúvať dostupné nahrávky s interpretáciou študovaných skladieb • venovať pozornosť rozvíjaniu rytmického cítenia, harmonického sluchu, hudobno-tvorivých schopností 		
--	---	--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • koncertná prax • rozvíjanie rytmického cítenia, harmonického sluchu, hudobno-tvorivých schopností 			
2. Hudobno-teoretické poznatky	<p>Učiť žiaka ovládať:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznatky o umení zborového spevu, obdobiach, skladateľoch, zboroch • poznatky z hudobnej náuky a študovaných skladieb • hudobnú abecedu • notopis • základné metricko-rytmické delenie 	<p>Žiak si má osvojiť:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozšíriť poznatky o umení zborového spevu, obdobiach, skladateľoch, zboroch • aplikovať poznatky z hudobnej náuky v študovaných skladbách • pomenovať tóny hudobnej abecedy • čítať notový zápis a aplikovať ho v speve • synchronizovať tóny pri speve so základnými metricko-rytmickými hodnotami 	<p>Žiak zvládol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • čítanie notového zápisu • zapojenie metricko-rytmických hodnôt do spevu 	<ul style="list-style-type: none"> • práca na vyučovacej hodine • domáca úloha zameraná na precvičovanie hudobného zápisu • pochvala, povzbudenie, kritika • sebahodnotenie
3. Hudobno-výrazové prostriedky	<p>Učiť žiaka ovládať:</p> <ul style="list-style-type: none"> • silu tónu: dynamika • rozoznávanie intervalových vzdialeností medzi tónmi: výška tónov • rozoznávanie rôznych farieb tónov v hlasovom registri • rytmus a tempo, agogiku, 	<p>Žiak si má osvojiť:</p> <ul style="list-style-type: none"> • silu, dynamické rozdiely: <ul style="list-style-type: none"> - piano - mezzoforte - forte - crescendo - decrescendo 	<p>Žiak zvládol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rytmus a tempo • dynamiku • agogiku • ozdoby • fermáta 	<ul style="list-style-type: none"> • práca na vyučovacej hodine • domáca úloha zameraná na precvičovanie použitia základných tónových vlastností pri speve • pochvala, povzbudenie, kritika

	ozdoby, fermáta	<ul style="list-style-type: none"> • výšku: intervalové vzdialenosti medzi tónmi • farbu: použiť rôzne typy nástrojov • tempo v danej skladbe • agogika, fermáta 		<ul style="list-style-type: none"> • autoevalvácia • motivácia prostredníctvom úspešných žiackych vzorov • triedne besiedky, interný koncert, kultúrne vystúpenie, verejný koncert, súťažné vystúpenia
--	-----------------	--	--	---